

A NEMZETKÖZI ÉLELMISZERTUDOMÁNYI INFORMÁCIÓS SZOLGÁLTATÁS ELSŐ HÉT ÉVE*

Ernest Mann

International Food Information Service, Shinfield, Anglia

A Nemzetközi Élelmiszertudományi Információs Szolgáltatás (International Food Information Service – IFIS), célként határozta meg a nemzetközi együttműködésből származó előnyök optimális felhasználását a világ minden részében az élelmiszertudományi kutatók és mérnökök hatékony, széles körű és színvonalas szakirodalmi tájékoztatására. Az IFIS a mai napig már százezer referátumot jelentetett meg. Néhány év alatt sikerült jelentős adattömeget összegyűjteni, amely egyrészt folyóirat, másrészt géppel olvasható mágnesszalag formájában áll az igénylők rendelkezésére.

Bevezetésként érdemes röviden visszatekinteni az IFIS keletkezésének előzményeire. Amióta 1957-ben megszűnt a *Food Science Abstracts* c. angol referáló folyóirat, egyre növekedett szakmai körökben az igény egy átfogó információs folyóirat létesítésére [1]–[5]. A tájékoztatás jelentőségét felismerték azok a szakemberek is, akik az 1. és 2. Nemzetközi Élelmiszertudományi és Élelmiszeripari Kongresszuson Londonban (1962-ben) és Varsóban (1966-ban) találkoztak; ehhez hozzájárult a világ élelmiszertudományi és élelmiszeripari szakirodalmának 1966-ban megjelent áttekintése [6] és 1967-ben kiadott értékelése [7] is. Az utóbbi a világ mintegy 2000 szakfolyóiratában megjelenő élelmiszertudományi és -ipari közlemény mennyiségéről és eloszlásáról adott tájékoztatást, ezzel szakszerű tárgyalási alapot nyújtott néhány olyan szervezet részére, amelyek már hosszabb idő óta igyekeztek lehetőséget találni egy nemzetközi élelmiszertudományi információs szolgáltatás létrehozására.

E szervezetek közé tartozott: a brit CAB (*Commonwealth Agricultural Bureaux = Nemzetközösségi Mezőgazdasági Iroda*), amely a rokontudományok terén már nagy tájékoztatási gyakorlattal rendelkezett; a frankfurti (NSZK) IDW (*Institut für Dokumentationswesen = Dokumentációs Intézet*), amely társintézetével, a ZMD-vel

(*Zentralstelle für Maschinelle Dokumentation = Dokumentációs Gépesítési Központ*) együtt a számítógépes információfeldolgozás korszerű módszereinek kifejlesztése terén Európa egyik vezető intézménye; valamint a chicagói (USA) IFT (*Institute of Food Technologists = Élelmiszeripari Mérnökök Intézete*), a világ egyik vezető szakmai egyesülete, amely alapos munkával széles körben igyekezett a tervezett információs szolgálat iránt az érdeklődést felkelteni, és jelentős anyagi támogatást tudott erre a célra előteremteni. Az említett három társintézmény által alapított IFIS-hez később csatlakozott a hollandiai PUDOC (*Centrum voor Landbouwpublikation en Landbouwdocumentatie = Mezőgazdasági Kiadói és Dokumentációs Központ, Wageningen*), amely nemcsak anyagi támogatással, hanem referálási módszerek átadásával, és európai piaci tapasztalataival is igyekezett előmozdítani az IFIS tevékenységét.

A helyzet tehát érettnek látszott egy ideális összetételű nemzetközi szervezet létesítésére, hiszen mind a négy alapító tag egymástól különböző, de egymást lényegében kiegészítő tevékenységgel vett részt a munkában. A brit, a nyugat-német és az amerikai alapító intézmény képviselője, a *Commonwealth Bureaux of Dairy Science and Technology (Nemzetközösségi Tejgazdasági Tudományos és Technológiai Iroda)* shinfieldi irodájában 1968. februárjában aláírta az IFIS alapító levelét, amelyben minden tag a lehetőségeihez képest vállalt részesedést, az anyagi támogatásban vagy munkában. Az elérendő célokat a következőkben határozták meg:

1. a *Food Science and Technology Abstracts (FSTA)* c. havi referáló folyóirat megjelentetése számítógépes eljárással. A folyóirat tájékoztatást nyújt a világ élelmiszertudományi és -ipari szakirodalmáról;

2. az adattár anyagának terjesztése mágnesszalagon. Ez kompatibilis más számítógépes adattárakkal és alkalmas a gépi visszakeresésre.

Az FSTA első számának megjelenését 1969. januárjára tűzték ki. A világ minden részéből közreműködő egyéni munkatársak és szervezetek érdeme, hogy a célt elérték és a kb. 1000 referátumot tartalmazó első szám a kitűzött időben valóban meg is jelent.

* Az IAALD (International Association of Agricultural Librarians and Documentalists – Mezőgazdasági Könyvtárosok és Dokumentalisták Nemzetközi Szövetsége) V. Világkongresszusán (Mexikó, 1975. ápr. 14–18.) elhangzott angol nyelvű előadás.

Az IFIS alapításának e vázlatos ismertetése után [1], a tájékoztatás az IFIS jelenlegi szervezetéről, működésének első hét évéről, az eredményekről, az adatbázis tárgyköri megoszlásáról, a szolgáltatásokról és egyéb tevékenységről az alábbiakban foglalható össze.

Szervezet

Az IFIS irányítását *intézőbizottság* végzi, amely az öt fenntartó intézmény egy-egy képviselőjéből áll. Hivatalból részt vesz az intézőbizottság ülésein az IFIS két igazgatója, akik a shinfieldi Szerkesztőség, ill. a frankfurti ZMD-ben székelő Koordinációs Iroda folyamatos és zavartalan munkájáért felelősek.

A Szerkesztőség két *alközpontot* létesített: egyet a Boston Spa-ban (Yorkshire) működő *National Reference Library*-ban, a másikat a londoni *Tropical Products Institute*-ban. Az alközpontokban az IFIS munkatársainak módjában áll a Szerkesztőségben nem található folyóiratok átnézése és referálása.

A referáló folyóirat előállításának munkafázisai:

a figyelésre kijelölt folyóiratokat az IFIS központi és alközponti részlegei, a közreműködő külső intézmények és egyének nézik át és referálják;

a referátumokat beküldik a shinfieldi Szerkesztőségbe, ahol űrlapokra gépelik, szerkesztik, indexelik és megfelelő tárgycsoportokba sorolják;

az elkészült referátumokat hetenként megküldik az IDW-ben működő szerkesztési osztálynak;

a referátumokat *Flexowriter*-írógépen számítógéppel olvasható formában egy frankfurti vállalat átírja;

a Flexowriteren készült papírszalagokat a ZMD mágnesszalagra konvertálja. Különböző ellenőrzések, egyeztetések és a név- és tárgymutatók számítógépi összeállítása után készül el a végleges mágnesszalag, amely a figyelt folyóirat referátumait, valamint a név- és tárgymutatókat tartalmazza;

a mágnesszalag alapján *Lintron 505* fotószedőgépen elkészül a szedés;

a folyóirat Frankfurtban készül foto-ofszet eljárással. A nyomda a lapot közvetlenül az előfizetőknek küldi meg a CAB Központi Eladási Osztálya által megadott címjegyzék szerint;

a referáló folyóirat egy-egy számát tartalmazó mágnesszalagot a világ minden részébe megküldik az egyre növekvő számú előfizetőknek.

A shinfieldi Szerkesztőségben – ahol a folyóirat-figyelés, a referátumkészítés, az indexelés és a szerkesztés munkájának nagy részét végzik – olyan nyilvántartást sikerült kidolgozni, amelynek segítségével nemcsak a közreműködő külső intézményektől beérkező anyagot tudják kielégítően ellenőrizni, de a Frankfurtba küldendő nyomdakész gépiratok tervezett mennyiségét is továbbítani tudják feldolgozás és kinyomtatás céljából.

A shinfieldi Szerkesztőségben két fő nyilvántartási formát vezettek be: a) folyóirat szerinti és b) referátum szerinti nyilvántartást.

a) Folyóirat szerinti nyilvántartás

A Szerkesztőség központi folyóirat-nyilvántartásában, minden egyes folyóiratnak – amelyet az FSTA számára figyeltetnek – külön nyilvántartási lapja van. Ez tartalmazza a folyóirat, ill. szerkesztési munkára vonatkozó lényeges adatokat: a folyóirat megjelenésének gyakoriságát; könyvtári lelőhelyét; a figyeléssel/referálással megbízott intézmény vagy személy nevét stb. A nyilvántartási lapon feltüntetik továbbá egy-egy szám beérkezési dátumát, kötet- és füzetszámát, a megjelenés évét, a figyelt végző személy kezdőbetűit, a kijelölt cikk kezdő és befejező oldalszámát, valamint annak az FSTA tárgycsoportnak a jelzését, ahova a referátum tartozik, a referáló kezdőbetűit, a referátum beérkezési idejét a szerkesztőséghez, végül pedig a referátumnak az FSTA-ban kinyomtatásra kerülő azonosítási számát. A folyóiratok nyilvántartási lapjainak másodpéldányai a rendszeres figyeléssel megbízott külső intézményeknél, ill. egyéneknél vannak. E lapokra rendszeresen feljegyzik a fent említett adatok nagy részét. Időnként fotókópiákat kérnek a másodpéldányokról, hogy egyeztethessék az adatokat a szerkesztőségben őrzött nyilvántartási lapokon vezetett adatokkal.

b) Referátum szerinti nyilvántartás

A referátumoknak az ellenőrzési, nyilvántartási és szerkesztési munkák során kialakult végleges szövegét az e célra gyártott űrlapokra gépetetik (karbonpapír alkalmazása nélkül, 2–3 példányban készíthetők el ilyen módon a referátumok). A referált dokumentumra vonatkozó bibliográfiai adatokat – az adatok számítógépes visszakeresése érdekében – 13 számozott rovatban tüntetik fel. A referátumokhoz a név- és a tárgymutatók (indexek) elkészítésére egy különleges rendszert dolgoztak ki, amely megkönnyíti a havi és éves tárgymutatók számítógépes előállítását. Azok az olvasók, akik rendszeresen használják a referálólapot, valamint a havi név- és tárgymutatókat, bizonyára észrevették, hogy a tárgymutató az évek során jelentős módosításokon esett át. A ZMD és a Szerkesztőség munkatársai olyan új tárgymutató készítési eljárást dolgoztak ki, amely hasznos mintaként szolgálhat a más tudományágakban folyó referátumkészítő és indexelő munkához.

Részletes ismertetése helyett itt elegendő egy olyan cikk példakénti megemlítése, amelyben az „*Egyesült Államokban természetesen paradicsomon levő Benomyl-maradványokról és a megengedhető határértékekről (toleranciáról)*” van szó. Az indexelőnek elegendő az e célra szerkesztett űrlapon 8 szót feltüntetnie ahhoz, hogy a számítógép a tárgymutató számára négy olyan kifejezést

állítson össze (összesen 29 szóból), amelyek mindegyike más-más címszó alatt szerepel a kinyomtatott tárgymutatóban a következőképpen:

Benomyl paradicsomban, benomyl-maradványok, tolerancia, USA

Paradicsom benomyl-maradványok paradicsomban, tolerancia, USA

Tolerancia paradicsomban, benomyl-maradványok, USA
USA paradicsomban, benomyl-maradványok, tolerancia.

A referátumok

Az FSTA számára szükséges évi 16–17 ezer kivonathoz biztosítani kellett a forrásokat is. Amikor 1969-ben a referáló folyóirat megindult, a világ különböző részén 13 intézmény és mintegy 100 egyéni közreműködő felkérésére a szükséges referátumoknak kb. a felét készítette el. A másik felével a Szerkesztőség munkatársai látták el a lapot. Lassanként azonban a Szerkesztőségben összpontosult a folyóiratfigyelés és referálás munkája. Jelenleg az 1300 rendszeresen feldolgozott folyóirattól kb. 1000-nek a figyelése Shinfieldben és a londoni, valamint a Boston–Spa-i alközpontokban történik. Így az FSTA-ban megjelenő referátumok mintegy 75%-a a Szerkesztőségben és az alközpontokban készül. A többi 25% a következő forrásokból jut a Szerkesztőségbe:

a *prágai* Élelmészügyi Minisztérium Tudományos Tájékoztató Intézete több mint 70 kelet-európai szakfolyóiratot figyel és évente több mint 1000 referátumot készít;

a *chicagói* IFT japán kivonat készítő részlege 23 japán szakfolyóiratot és évi 2–300 referátumot készít;

a Táplálkozástani Intézet Potsdam–Rehbrücke-ben (NDK) 13 német szakfolyóiratot figyel és 250–300 referátumot készít;

a *berlini* Erjedéssipari Intézet 11 bor- és sörpári szakfolyóiratot figyel és évi 100–200 referátumot készít;

a *Chemical Abstracts* szerkesztőségétől külön megállapodás alapján évi 100–200 referátumot kapnak az USA élelmiszeripari jogszabályairól;

évi kb. 50 referátumot készít egy élelmiszerkutatókból álló *koreai* szakcsoport;

a *chicagói* IFT (az IFIS egyik alapító tagja) évi 1200–1500 referátumot küld az USA, Nagy-Britannia és Japán élelmiszer tárgyú szabadalmairól;

az A. WOOLCOTT és Társa londoni információs szolgálat 16 egyéb ország élelmiszeripari szabadalmairól évi 500–700 referátumot bocsát a Szerkesztőség rendelkezésére.

A feldolgozott kiadványtípusok

Már a kezdetben úgy határoztak, hogy az FSTA-ban *négyszéle kiadványtípust* kívánna referálás céljából rendszeresen figyelni:

1. primer közleményeket tartalmazó szakfolyóiratokat;
2. szabadalmakat;
3. szabványokat és
4. szakkönyveket.

Az FSTA 1974. évi 6. évfolyamában megjelent referátumok jelentős része, 84%-a, folyóiratcikk; 11,5%-a szabadalom; 3,5%-a szabvány és 1%-a szemle vagy tankönyv tartalmi kivonata volt.

A feldolgozott folyóiratok száma a kezdeti 1000-ról ma már 1300-ra nőtt, kiterjed az egész világra, amennyiben 74 ország folyóiratai kerülnek rendszeres figyelemre (1. táblázat). A Szerkesztőség folyóiratjegyzéke azonban nem állandó, hanem alkalmazkodó jellegű. 1974-ben pl. 159 új folyóirat került a jegyzékbe és 112 folyóiratot töröltek (utóbbiak közül 18 megszűnt, 30 pedig nem tartalmazott feldolgozásra érdemes dokumentumokat).

Az USA, Nagy-Britannia és az NSZK élelmiszeripari vonatkozású szabadalmait referálják teljességgel, 17 más ország szabadalmairól azonban csak válogatva készítenek referátumokat.

Könyvismertetések jelentős visszhangra találtak, úgy-hogy a Szerkesztőségben gazdag referenz könyvtár tudtak a recenziós példányokból létrehozni. Nemrég jelent meg egy részletes annotált bibliográfia az FSTA első hat évfolyamában ismertett több mint 1000 szakkönyvről.

A referátumok nyelvek szerinti megoszlása

Az IFIS szolgáltatásainak nemzetközi jellegét a referátumok nyelvi megoszlásának statisztikája mutatja; e szerint: 47% angol, 14,5% német, 11,5% orosz, 5,9% japán, 5,4% francia, 2,8% olasz, 2,3% lengyel, 1,7% bolgár, 1,7% román volt; a többi 7,2% pedig mennyiségi sorrendben megoszlott a cseh, holland, spanyol, magyar, szerb-horvát, svéd, portugál, koreai, dán, norvég, török, görög és egyéb nyelvű referátumok között.

Az adatbázis tárgy szerinti megoszlása

Az IFIS első hét éve alatt kifejtett szakmai tevékenységét legjobban a referátumok tartalmi megoszlásáról összeállított statisztikai adatok mutatják meg.

**Az FSTA által feldolgozott 1296 folyóirat megoszlása
országok szerint**

Angola	1	Luxemburg	1
Argentína	4	Magyarország	25
Ausztrália	32	Malaysia	3
Ausztria	9	Málta	1
Banglades	1	Marokkó	1
Belgium	16	Mauritius	2
Brazília	8	Mexikó	3
Bulgária	8	Mozambik	1
Chile	1	Nagy-Britannia	152
Csehszlovákia	31	Német Demokratikus Köztársaság	19
Dánia	12	Német Szövetségi Köztársaság	123
Dél-Afrika	13	Nigéria	1
Egyesült Államok	211	Norvégia	9
Egyesült Arab Köztársaság	5	Nyugat-India	1
Észak-Irország	3	Olaszország	69
Fidzsi-szigetek	1	Pakisztán	8
Finnország	9	Peru	1
Franciaország	63	Portugália	6
Fülöp-szigetek	3	Puerto Rico	2
Ghána	3	Rhodesia	1
Görögország	5	Románia	1
Hawaii	2	Spanyolország	12
Hollandia	39	Sri-Lanka	3
India	36	Svájc	34
Irak	1	Svédország	16
Irán	1	Suriname	1
Irország	6	Szingapur	1
Izrael	6	Szovjetunió	77
Japán	71	Szudán	1
Jugoszlávia	9	Thaiföld	1
Kanada	20	Törökország	6
Kenya	13	Trinidad	1
Kolumbia	2	Uganda	2
Koreai Népi Demokratikus Köztársaság	9	Új-Zéland	13
Közép-Afrika	1	Uruguay	2
Kuba	6	Venezuela	2
Lengyelország	32	Zambia	1

A 2. táblázat szerint a kivonatok legnagyobb csoportja (az összes kivonat 12,48%-a) a tej és tejtermékek tárgykörébe, az ezt követő (11,59%) csoport a szeszes és alkoholmentes italokéba, valamint a gyümölcsök, zöldségfélék és diófélék csoportjába (10,87%) tartozott. Megjegyzendő azonban, hogy egyes iparágakat és termékeket tárgyaló referátumok szerepelnek természetesen leg az első hét általános tárgycsoportban is. A törvények és más jogszabályok csoportja pedig csak a 3. évfolyamtól kezdődően szerepel a referálólapon.

Egyéb szolgáltatások

Az IFIS világszerte elsősorban az FSTA havi referáló folyóirat révén vált ismertté. Ma már 70 különböző országból *ezernél több előfizetője* van, s egyre nő az érdeklődés a számítógéppel olvasható mágnesszalag adattárai iránt is. Ezeknek számos előfizetőjük van nemcsak Európában, hanem az Egyesült Államokban, Ausztráliában és Japánban is.

Az FSTA első hat évfolyamában közölt referátumok
tárgy szerinti megoszlása

Tárgy	A referátumok		Tárgy	A referátumok	
	száma	%-a		száma	%-a
Élelmiszer-alaptudományok	3 030	3,34	Cukrok, szörpök, keményítő- és édesipar	5 583	6,15
Élelmiszer mikrobiológia	901	0,99	Gabona- és sütőipari termékek	8 239	9,08
Élelmiszerhigiénia és toxikológia	2 138	2,36	Zsírok, olajok, margarin	3 475	3,83
Általános – Élelmiszergazdaság és statisztika	4 214	4,64	Tej és tejtermékek	11 324	12,48
Élelmiszermérnöki tudományok	3 643	4,01	Tojás és tojástermékek	1 096	1,21
Élelmiszercsomagolás	4 037	4,45	Hal és tengeri termékek	3 316	3,65
Általános technológia	3 478	3,83	Hús és baromfi	8 622	9,50
Szeszes és alkoholmentes italok	10 511	11,59	Élelmiszeradalékok, fűszerek, ízesítők	3 449	3,80
Gyümölcsök, zöldségfélék, diófélék	9 863	10,87	Törvények, rendeletek, szabványok	3 128	3,45
Kakaó- és csokoládétermékek	694	0,77	Összesen:	90 741	100,00

A mágnesszalag adattárak előfizetői két csoportból tevődnek össze. Az egyik csoportban tartoznak a *nagy világcégek*, amelyek belső használatra hozzák meg ezeket az adattárakat, hogy munkatársaik szakmai tudását korszerű színvonalon tartsák. A másik csoport *egyetemek vagy kormányzatok által fenntartott számítógépes tájékoztatási központokból* áll, amelyek több különféle számítógépes adattárra fizetnek elő rendszeresen, hogy a hozzájuk forduló kutatóknak és gyakorlati ipari szakembereknek a szükséges tudományos és műszaki tájékoztatást a világszínvonalnak megfelelően tudják szolgáltatni. E tájékoztatási hálózat bővítésével várhatóan növekedni fog az FSTA mágnesszalag szolgáltatása iránt is az érdeklődés. 1972. szeptemberében, a frankfurti IDW-ben rendezett széles körű tapasztalatcserén Norvégiából, Svédországból, Svájcban, Írországból, az NSZK-ból, Hollandiából, az USA-ból és Nagy-Britanniából érkezett szakemberek cserélték ki az FSTA mágnesszalag használata során szerzett tapasztalatait.

Az IFIS shinfieldi szerkesztőségi irodájában tájékoztató szolgálatot is létesítettek, amely egyre növekvő számú érdeklődő számára nyújt *témafigyelő szolgálatot és retrospektív irodalomkutatást is készít*. Legsikeresebb szolgáltatásuk kétségtelenül az 1971-ben megindított *FAB (Food Annotated Bibliographies - Élelmiszertudományi Annotált Bibliográfiák)* sorozat, amely az élelmiszertudomány és -ipar egyes fontos kiválasztott területei-

nek szakirodalmáról tájékoztat havonta, évente vagy az egész FSTA adattár alapján. Eddig mintegy 50 ilyen FAB bibliográfiát készítettek, melyek sokféle tárgykört öleltek fel a „füstölt élelmiszertermékek”-től a „spórák az élelmiszerekben”-ig. Szakmai körökben a bibliográfiai szolgáltatás nagy érdeklődésre talált, úgyhogy a kereslet növekedésével a szolgáltatás bővülése is várható.

Egyéb nemzetközi tevékenység

Az évek során az IFIS számos nemzetközi szervezettel került érintkezésbe. Az AGRIS-I-ben a Felszerelési Tanácsadó Csoport munkájában vett részt. Az Európai Gazdasági Közösségben az IFIS néhány főmunkatársa annak a csoportnak a tevékenységében vesz részt, amely egyelőre német, francia és angol nyelven egy több nyelvű élelmiszertudományi és -technológiai tezauszrt állít össze.

Az IFIS szoros kapcsolatot tartott fenn a Nemzetközi Segélyszervezetekkel is. Közülük többen készséget mutattak az FSTA adattárának a fejlődő országokban történő terjesztése anyagi támogatására.

Az IFIS szerkesztője és német ügyvezetője ezenkívül tevékenyen részt vett az *IUFOST (International Union of Food Science and Technology - Élelmiszertudomány és Technológia Nemzetközi Szövetsége)* dokumentációs

bizottságának munkájában és az IUFOST által rendezett nemzetközi kongresszusokon.

Összegezés

Az IFIS az elmúlt hét év folyamán olyan virágzó szervezetté fejlődött, amelynek jövője biztatónak ígérkezik. Eddig mintegy 50 közlemény jelent meg a világ különböző országaiban az FSTA adattárainak különféle felhasználási lehetőségeiről. Különösen biztató az, hogy ezeknek túlnyomó része nem az IFIS munkatársaitól származik. Az FSTA adattára – amelyet kezdetben csak a kurrens tájékoztatás érdekében indítottak el – ma már a százazredik tételnél tart, évente rendszeresen mintegy 16–17 ezerrel nő és ezáltal a visszakeresési és témafeldolgozási szempontból egyre nagyobb értékű adattárnak bizonyul.

Az IFIS rendszer számos módosításon esett át és fog még átesni, azért, hogy *tökéletesebbé váljék a referáló folyóirat és az adattár előállítása*, továbbá hogy a felhasználóknak jobb szolgáltatást nyújthassanak. Rövid fennállása óta az FSTA pl. a hagyományos nyomdai szedésről, magasnyomásról áttért a korszerűbb fényszedésre és ofszet nyomásra. IBM 1460 típusú számítógépeket most cserélik ki a legújabb IBM 370 típusúra, hogy az adatfeldolgozást tökéletesítsék. Ugyanakkor a folyóirat alakját is közelítik a nemzetközi szabványokhoz, hogy más fontos számítógépes adattáraknak megfelelő formátumú legyen.

Irodalom

- [1] JOSLYN, M. A.: Literature search and reference citation in food science and technology = Food Technology, 11. köt. 1957. p. 482–484.
- [2] PIOCH, L. – DÜWERT, K. – STRÜBING, E.: Die Dokumentation und ihre Bedeutung für die Lebensmittel-industrie = Die Lebensmittel-Industrie, 4. köt. 1957. p. 155–156.
- [3] MOYER, J. C.: An information service for the American food industry = Food Technology, 17. köt. 1963. p. 32, 35, 36.
- [4] BORGSTRÖM, G.: Food abstracting and documentation = Food Technology, 16. köt. 10. sz. 1962. p. 37–42; 16. köt. 11. sz. 1962. p. 45–48.
- [5] BORGSTRÖM, G. – PARIS, C.: Gaps in abstracting? = Food Technology, 18. köt. 1964. p. 64–66.
- [6] MANN, E. J.: Report on the international survey of the world literature on food science and technology = Dairy Science Abstracts, 28. köt. 1966. p. 603–606.
- [7] MANN, E. J.: Evaluation of the world food literature = Farnham Royal, Bucks. Commonwealth Agricultural Bureau. 1967. 181 p.
- [8] MANN, E. J.: International Food Information Service (IFIS) – Food Science and Technology Abstracts = Food Manufacture, 1969. febr. p. 47–51.

- [9] MANN, E. J.: Co-operation in abstracting. 3. Co-operative abstracting services: food = Aslib Proceedings, 21. köt. 1969. p. 505–508.
- [10] SCHÜTZSACK, U.: Organisation, Arbeitsstellung und Computereinsatz beim Referateorgan Food Science and Technology Abstracts (FSTA) = Nachrichten für Dokumentation, 20. köt. 1969. p. 108–115.
- [11] A folyóirat alapításának előzményeiről vö. FINÁLY István: Nemzetközi együttműködés az élelmiszertudományi dokumentációban = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 19. köt. 5. sz. 1972. p. 361–373. (21 irodalmi hivatkozással).

Fordította és bibliográfiai adatokkal kiegészítette:
Finály István

MANN, E.: *A Nemzetközi Élelmiszertudományi Információs Szolgáltatás első hét éve*

A szerző az International Food Information Service (IFIS) szerkesztőjeként beszámol a szolgáltatás megalakulásának előzményeiről. Ismerteti az IFIS szervezetét, működésének első hét évét, eredményeit, szolgáltatásait. A Food Science and Technology Abstracts (FSTA) c. referálólap nemzetközi együttműködéssel 1969 óta jelenik meg. Évente 16–17 ezer referátumot közöl, ennek 75%-át a szerkesztőségben és alközpontokban készítik, a további 25%-ot pedig a világ különböző tájairól megküldött ismertetések alkotják. A feldolgozott folyóiratok országok szerinti, valamint a referátumok tárgy szerinti megoszlásáról egy-egy táblázat nyújt áttekintést.

* * *

MANN, E.: *The International Food Information Service. The first seven years*

The editor of the International Food Information Service (IFIS) reports on the background of the establishment of the service. He describes the structure of IFIS and on its first seven years its achievements and services. The abstracting journal, Food Science and Technology Abstracts (FSTA) is issued in international co-operation since 1969. 16 000–17 000 abstracts are published annually in the FSTA, about 75% of which are prepared in the editorial office and the sub-centres, while the remaining 25% come from different parts of the world. Two tables present the country breakdown of the abstracted journals and the subject breakdown of the abstracts.

* * *

МАНН, Е.: Первые семь лет Международной информационной службы по пищевому делу

Редактор Международной информационной службы по пищевому делу (**International Food Information Service, IFIS**) представляет предисторию создания службы, структуру службы и результаты и услуги в первые 7 лет. Реферативный журнал Службы (**Food Science and Technology Abstracts — FSTA**) выходит в свет с 1969 г. в международном сотрудничестве. FSTA публикует ежегодно 16–17 тысяч рефератов, 75 % которых составляются в Редакции и в центрах, оставшиеся 25 % получается из разных стран мира. О распределении обработанных журналов по странам и о распределении рефератов по тематике приведены две таблицы.

MANN, E.: Die ersten sieben Jahre des Internationalen Lebensmittelwissenschaftlichen Informationsdienstes

Der Herausgeber berichtet über die Vorgeschichte der Entstehung des International Food Information Science (IFIS), über ihre Struktur sowie die ersten 7 Jahre seiner Leistungen und Ergebnisse. Die Referatezeitschrift Food Science and Technology Abstracts (FSTA) erscheint aufgrund internationaler Kooperation seit 1969. In der FSTA werden jährlich 16–17 000 Referate veröffentlicht. Von diesen werden etwa 75 Prozent in der Redaktion und in den Subzentralen verfertigt, während die weiteren 25 Prozent aus verschiedenen Teilen der Welt eingesandt werden. Über die Verteilung der bearbeiteten Zeitschriften nach ihrem Ursprungsland sowie über die Verteilung der Referate je nach ihrem Gegenstand informiert je eine Tabelle.

K Ö Z L E M É N Y

Értesítjük a *Kiegészítések és Módosítások az Egyetemes Tizedes Osztályozáshoz* előfizetőit, hogy a 9. sorozat 1. és 2. kötete 1976-ban összesítve jelenik meg.

A magyar fordítás alapját képező *Extensions and Corrections to the UDC* sok és lényeges módosítást és bővítést tartalmazó 9:1 kötetét a FID Osztályozási Osztálya az új éves rendre való áttérés következtében meglehetősen késéssel jelentette meg. Ezzel szemben az elenyészően csekély változtatással kiegészített 9:2 kötet – nyilvánvalóan a jubileumi évre való tekintettel – már megjelent.

A két kötetnek kézenfekvő megoldásként kínálkozó egybe-szerkesztése egyúttal a kiadvány könnyebb kezelhetőségét is szolgálja.

ETO Szerkesztőség